

Interview met mevrouw Truus van Veenendaal-Janssen, 7 maart 2018

Truus van Veenendaal wordt geboren in 1932 en groeit op als enig kind van een sociaal gezin in het Utrechtse Tuindorp. In de winter van 1959 verhuist ze met haar man Dick van Veenendaal naar Austerlitz. Truus van Veenendaal: "Ik ben eigenlijk geen echte Austerlitzer. Maar ik kwam er al regelmatig voordat ik hier kwam wonen. Ik had een oom en tante in het dorp, de familie Koudijs. Mijn oom was groenteboer."

Behalve dat ze er regelmatig op bezoek komt, is ze ook actief in het verenigingsleven. "Bonne van Dam, een aangetrouwde neef, had in Austerlitz een korfbalvereniging opgericht, een onderdeel van de voetbalclub SV Austerlitz. Gerda Schotanus-Koudijs, mijn nicht, en ik hebben hem daarbij geholpen. Voor vrouwen was er nog niet zoveel te doen. Op een gegeven moment hadden we twee twaalfallen en een jeugd twaalfal." Via de sportvereniging leert ze haar man kennen, een goede voetballer die nog een tijdje bij DOS - tegenwoordig FC Utrecht- heeft gespeeld. Daar miste hij de gezelligheid van SV Austerlitz, dus na een paar jaar kwam hij weer terug naar SV Austerlitz. Hij werkt als zilversmid bij Sola, later zal hij daar bedrijfsleider worden.

"We gingen in een houten huisje op de houtwerf van Bos wonen. Dat was best klein en er was geen douche of iets dergelijks. We gingen, net als veel andere mensen uit het dorp, naar het badhuis, dat stond op de plek waar nu het Dorpshuis staat. Er waren kleedkamers, net als bij een zwembad, met een warme douche erin. Als je tijd erop zat, klopte de badmeester op de deur. Het hokje werd dan netjes schoongespoten, en dan kon de volgende erin. Er was ook een echt bad, maar daar ging ik nooit in. Het duurde zo lang tot het vol was. Op vrijdag gingen de vrouwen, op zaterdag de mannen, zo ging dat in die tijd. In het dorp waren ook mensen die vakantiehuisjes in hun tuin hadden, die werden verhuurd aan mensen die hier op vakantie kwamen. Dat waren hele andere huisjes dan tegenwoordig, er was geen luxe en de vakantiegangers zaten soms bij het gezin in de kamer. Maar als je uit de stad kwam, was het natuurlijk prachtig."

Het dorp heeft in die tijd veel winkels, er zijn twee groenteboeren, Koudijs, de oom van Truus, die protestant was en Kosterman, die was katholiek en had vooral katholieke klanten, er waren twee bakkers, een slager en twee fietsmakers. De fiets is het belangrijkste en vaak enige, vervoermiddel voor de mensen in het dorp. Mensen gaan ook niet zo vaak het dorp uit, dat is waarschijnlijk een belangrijke reden waarom Austerlitz zo'n actief verenigingsleven heeft gekregen. "Transport was toen niet makkelijk, de meeste mensen hadden hooguit een fiets. We gingen meestal te voet naar de kerk, niet omdat we niet mochten fietsen hoor. De kerk stond aan de Woudenbergse weg. Later werd er een kerk in het dorp gebouwd en is de kerk aan de Woudenbergse weg het Beauforthuis geworden. Er werd van alles in het dorp georganiseerd. Austerlitz was een rood dorp, een verschil met bijvoorbeeld Zeist was dat we in Austerlitz gingen dammen en niet schaken, klaverjassen in plaats van bridgen, de jongeren gingen vaak naar de ambachtsschool of huishoudschool, maar ook wel naar de HBS."

"Ik was leidster bij de zondagsschool, ook al voordat ik in Austerlitz woonde, dat heb ik uiteindelijk 25 jaar gedaan. In 1960 vroeg het kerkbestuur of ik iets voor meisjes wilde gaan organiseren. Toen heb ik samen met Dini Knol-van Ginkel de meisjesclub opgericht, er was al wel een jongensclub. In maart zijn we gestart, met een groepje meisjes van 8 en 9 jaar. Ik

ben van beroep kleuterleidster, dus dat kwam goed van pas. We gingen samen knutselen, zingen, ook tijdens de jeugddiensten. Eerst gingen we dagjes uit en later, net als de jongens, ook weekendjes weg. Op een gegeven moment hadden we wel 60 meisjes in de leeftijd van 8 tot 14 jaar. We hadden drie groepen en zes begeleidsters. Sommige van de meisjes die toen in de club zaten hebben nu ook weer dochters die lid van de meisjesclub zijn. De meisjesclub bestaat nog steeds, de jongensclub is opgeheven omdat er geen begeleiding meer was”.

De meisjesclub is voor iedereen toegankelijk en omdat de kerk het meeste financiert is het voor ouders nooit een financieel probleem om hun kinderen deel te laten nemen. Tegenwoordig krijgt de meisjesclub subsidie van de gemeente en staat deze los van de kerk.

“Ik heb ook godsdienstles gegeven. De predikant vroeg of ik zijn lessen wilde overnemen voor de 5de en de 6de klas. Toen kwam de 4de erbij, maar dan moest de 3de intussen iets anders doen omdat het allemaal combinatieklassen waren, net als tegenwoordig. Toen heb ik maar de hele basisschool meegenomen. Op een gegeven moment kwamen ook de katholieke kinderen erbij, op verzoek van Pater de Leeuw. Hij bleef wel zelf met de kinderen de voorbereiding voor de communie doen.”

“Ik had het 18 jaar gedaan en op een gegeven moment moet je het ook aan anderen kunnen overlaten. Toen kwam Zuster Ridder met de vraag of ik de bejaardenclub wilde gaan leiden. Zo heette dat toen nog, nu is het de ouderensoos. Dat was leuk. We kwamen bij elkaar in de kerkzaal. In het begin waren er allemaal vrouwen en maar één man. Dat kwam omdat we niet mochten kaarten. Dat heb ik veranderd en toen we gingen klaverjassen kwamen er wel mannen. Op zeker moment zelfs 14.”

Het is niet de enige verandering die ze teweegbrengt. In 1970 wordt ze lid van de Kerkenraad. “Dat was heel bijzonder voor Austerlitz, de eerste vrouw in de Kerkenraad. De mannen moesten wel even wennen, dat een vrouw ook een mening kon hebben. Maar ik kan goed voor mezelf opkomen. Ik vond het mooi werk, ik ging als ouderling bij mensen thuis op bezoek. Soms om gezellig te praten, als ze het prettig vonden las ik ook voor uit de bijbel. Dat hoefde niet persé.”

Volgens Truus van Veenendaal is Austerlitz in de jaren ook veranderd. “Er is nu zoveel te doen, het is lastiger om mensen te vinden voor verenigingen. Er is veel meer luxe, bijna iedereen heeft een auto, mannen en vrouwen werken vaak allebei, dat was vroeger ook niet zo. Maar de sociale samenwerking bestaat nog steeds. Toen mijn man ziek werd, en uiteindelijk ook is overleden in 1990, heb ik gemerkt hoeveel iedereen hier voor elkaar doet. Elke dag stond er iemand voor me klaar om naar het ziekenhuis te rijden, ze hadden een heel rooster gemaakt en dat hebben ze acht maanden volgehouden. Nu hebben we Austerlitz Zorgt en ook de ouderensoos bestaat nog steeds. Sommige volwassenen die ik in de klas heb gehad noemen me nog steeds Juffrouw Truus. En ik zwaai nog elke dag naar de kinderen die langslopen als ze naar school gaan. Dat vind ik nog steeds leuk om te zien”.